Kirjallinen täydennys kysymyksiin

Ympäristövaliokunnan kuuleminen, 9.10. klo 9.30-11.00

Anna Havukainen, ympäristöministeriö

Jakeluvelvoitteen alentaminen voi aiheuttaa merkittävän, noin 3,1 Mt CO_2 -ekv. päästölisäyksen taakanjakosektorilla vuosina 2025–2027. Tämä lisäys vaikeuttaa taakanjakosektorin päästövähennystavoitteiden saavuttamista, erityisesti kun otetaan huomioon, että koko jakson päästöt lasketaan kumulatiivisesti.

Lähtökohtaisesti liikennesektorin päästövähennysvaje ei kuitenkaan sellaisenaan tule suoraan taakanjakosektorin korvattavaksi muilla toimilla. Taakanjakosektorin muiden osa-alueiden (rakennusten erillislämmitys, työkoneet, maatalous, liikenne ja jätehuolto ja F-kaasut) päästökehitys määrittelee, kuinka suuri päästövaje tarkastelujakson lopussa on katettava korvaavilla toimilla.

Nykytoimiskenaarion, eli PEIKKO WEM-P -skenaarion, perusteella on selvää, että jälkimmäinen viisivuotisjakso (2026–2030) tulee olemaan haasteellinen. Taakanjakosektorin päästöjen arvioidaan laskevan nykyisillä politiikkatoimilla (WEM-P-skenaariossa) tasolle 18,8 Mt CO_2-ekv. vuonna 2030. Skenaarion tarkoittama päästövähennystarve suhteessa taakanjakosektorin vuoden 2030 velvoitteeseen ilman joustojen huomioon ottamista olisi tämän mukaan 1,7 Mt CO_2-ekv. Uuden politiikkaskenaarion, joka tullaan laatimaan energia- ja ilmastostrategian ja KAISU 3:n yhteydessä, sekä päästövelan lyhennysohjelman myötä tullaan tarkastelemaan, mitä korvaavia toimia taakanjakosektorilla voidaan toteuttaa.

EU taakanjakosektorin 2030 velvoitteen päästövähennyksistä osa on mahdollista toteuttaa päästökauppasektorilla ja maankäyttösektorilla. Taakanjakosektorilla on siis mahdollista käyttää one-off -jousto päästökauppasektorin toimilla, mikäli päästökauppasektorilla saavutetaan riittäviä päästövähennyksiä. Lisäksi yksi toimi mahdollinen toimi on hyödyntää ensimmäiseltä tarkastelujaksolta ylijäänyttä ”puskuria”, eli päästövähennystavoitteiden saavuttamisen jäljiltä jäänyttä ylijäämää.

Maankäytön joustojen, kuten LULUCF-jouston käyttö riippuu pitkälti maankäyttösektorin onnistumisesta omien tavoitteidensa saavuttamisessa. Jos maankäyttösektorilla ei saavuteta asetettuja tavoitteita, jää vaje katettavaksi taakanjakosektorilla, mikä vaikeuttaa sen velvoitteiden täyttämistä. Nykyisien skenaarioiden ja ennusteiden perusteella ylijäämää ei kuitenkaan maankäyttösektorilla tule olemaan, minkä vuoksi ei voida laskea maankäyttösektorin joustojen varaan taakanjakosektorilla.

On tärkeää huomioida, että taakanjakosektorin toimet ovat ensisijaisia jakeluvelvoitteen joustomekanismin käytössä, sillä jakeluvelvoitteen täyttämiseen liittyvät toimet vaikuttavat suoraan taakanjakosektorin päästövelvoitteiden saavuttamiseen. Lisäksi on ensiarvoisen tärkeää kiinnittää huomiota ilmastotoimien korkeaan laatuun, luotettavuuteen ja lisäisyyteen.